

ПОУЗДАН ОСЛОНАК

Сада, када је у оквиру процеса реформи ВС, формирана нова 250. ракетна бригада ПВО, као структура у којој су концентрисани потенцијали ПВО целокупне ВС, и од новонастале јединице се очекује да настави да буде подједнако поуздан ослонац одбране неба, као што је то у претходном периоду била јединица која је носила исто име.

Реформирана 250. ракетна бригада ПВО је здружена тактичка јединица ПВО. У чију организациону структуру улазе ракетни дивизиони ракетног система „Нева“ и самоходни ракетни дивизиони ракетног система „Куб“. Јединице које чине нову бригаду нису разнородне, већ су то састави који су већ одрадије били укључени у заједнички систем ПВО. Новост је што се сада свима њима командује из исте команде, јер су они и организацијски стопљени у једну јединицу.

Већ годинама, на анализи борбене готовости јединица ВиПВО, 250. ракетна бригада ПВО добијала је похвалу за најбоље резултате од стране команди тог вида. Данас, када су у оквиру процеса реформи ВС у 250. ракетној бригади ПВО концентрисани потенцијали ПВО целокупне ВС, од ње се очекује да настави да буде подједнако поуздан ослонац вида ВиПВО, као што је то сада била јединица која је носила исто име.

■ НАТПРОСЕЧНИ У СТРОЈУ

Циљ који је постављен успостављањем нове организације бригаде била је интеграција различитих система наоружања којима наша војска располаже, ради рационалнијег трошења расположивих ресурса. Како истиче командант 250. ракетне бригаде ПВО, пуковник Миодраг Гордић, припадници те јединице добили су организациони оквир унутар којег је могуће подизање степена оспособљености и приправности за извршење мисија и задатака који се пред њих постављају.

Има много специфичности које обележавају постојање и рад једине бригаде ПВО у ВС. Бригада покрива територију целе Србије,

АЦ У ОДБРАНИ НЕБА

ПРОФЕСИОНАЛИЗАЦИЈА

не готовости одржи високим без икаквих прекида, налаже да се, што пре, тежиште обуке премести на обучавање војника по уговору, старешина и јединица. – истиче пуковник Гордић.

– У свакој прилици одајемо признање војницима који код нас долазе на одслужење војног рока, јер нам они пружају драгоцену помоћ да успешно реализујемо своје задатке. Сматрамо ипак да ће наша бригада бити једна од првих јединица које ће се у потпуности професионализовати. Рад на сложеним техничким средствима, захтевна обука и, пре свега, потреба да се ниво борбене

пружајући одбрану од угрожавања из ваздуха у ширим рејонима Београда, Новог Сада, Ниша и Крагујевца.

– Активности у бригади одвијају се 24 сата непрекидно, јер она учествује у дежурном систему ПВО. Због тога су постављени захтеви високи, те сматрам да те захтеве не могу испунити просечни, већ људи који имају жељу за сталним усавршавањем, а у бригади постоје програми који то омогућавају. Уз њих се може постићи напредак

коме тежимо. Није нам довољно да напредујемо просечним темпом, и зато би волели да у строју јединице, уз садашње припаднике, видимо и натпросечне младе људе. – каже пуковник Гордић.

Јединица се може посматрати као тим састављен од врских појединаца, у ком свако има своје место. Тај тим мора да буде оспособљен да, на територији читаве државе, у сваком тренутку, изврши задатак, односно да заштити војне и цивилне ресурсе. У таквом тиму нема никога ко је неважан, јер и сваки редовни војник и војник по уговору извршавају веома одговорне задатке. Унутар тима се развија здрав такмичарски дух, који свима даје подстрек да искажу своју умешност.

Бригада пружа старешинама артиљеријско ракетних јединица шансу да уче и напредују. Како истичу ракеташа, постоји спремност да се у састав њихове бригаде укључе и они који су службовали у јединицама наоружаним лаким артиљеријским и ракетним системима. Те старешине, чија средства су постала неперспективна за савремену ПВО, могу дати итекако вредан допринос одбрани земље ако се ангажују у раду новоформиране бригаде.

■ МЛАДИ АЛИ ИСКУСНИ

Јединица је специфична и по томе што је одређени број припадника 1999. године, при извршавању борбених задатака, изгубио своје животе.

– Докле год постоје ракетне јединице, са поносом ћемо се сећати припадника који су страдали током ратних дејстава. Бити припадник 250. ракетне бригаде је понос, али и велика обавеза. Надамо се да наши припадници неће поново морати да жртвују своје жи-

воте, али су они већ самим избором своје професије показали спремност да себе, ако се то не може избећи, изложе и највећим опасностима – наглашавају ракеташима.

Намера која се може сагледати увидом у формацију нове бригаде, јесте да се војници рочног састава постепено замењују војницима по уговору. Како истиче досадашњи командант 250. ракетне бригаде, пуковник Станко Васиљевић, ракеташима би било најдраже да се то учини што пре. Услов за веће пријовљивање војника по уговору за рад у јединици сигурно је већа материјална накнада која би им се понудила за њихов рад. Као предуслов да се постане добар војник по уговору у ракетним јединицама претпоставља се средња стручна спрема електро и машинске струке. Кроз одређену дообуку они се припремају за рад у јединици, а ако је улазни квалитет њиховог знања добар, уз селекцију, ту дообуку је лако извршити.

Ракеташа су углавном млади. Просек старости припадника бригаде је око тридесет година. Сплет околности довео је до тога да командни кадар бригаде, који је такође доста млад, има доста искуства у раду, у које је укључено и ратно. Како каже пуковник Васиљевић, тешко да нека јединица чак и у светским оквирима има људство са толиким знањем. Теоријска знања стечена у школи скорије догађаји су, силом прилика, надоградили у пракси, тако да је то сада стручан кадар каквог би свака војска пожелела.

■ МОДИФИКАЦИЈЕ

Помоћник команданта за операције, потпуковник Витомир Станић, говорећи о капацитетима јединице за извођење борбених дејстава, објашњава да старост технике ракетних јединица није препрека ефикасној употреби, али када се врши процена, тој чињеници треба придодати квалитет људи, који је немерљив, и то је оно што би волеле да имају и оне војске које располажу савременијом техником. Посете водећих људи наше ПВО развијеним европским земљама показују да се ни тамо средства старијег годишта не одбацују. Ракетни системи којима бригада располаже, уз одређену модификацију, могу још увек да се користе на задовољавајући начин.

Модификација ракетних система је извршена домаћом памећу, али један број компоненти морао је да буде увезен из иностранства. Да би се ПВО системи друге генерације, какви су „Куб“ и „Нева“, и даље користили уз пуну примену њихових могућности, они морају бити модификовани, уградњом побољшаних елемената, као што су термовизијске камере, ласерски даљиномери и остали уређаји који омогућавају бољи рад система, нарочито ноћу и у отежаним временским условима.

– Област подршке обухвата око 60 одсто садржаја рада припадника бригаде, а реализација тих садржаја је у највећој мери у функцији командовања. – надовезује се помоћник команданта за подршку, потпуковник Ђорђе Затезало.

Према *Стратегијском прегледу одбране*, тежиште активности ПВО у предстојећем периоду биће управо на модернизацији, а тактичко технички захтеви за то биће постављени на нивоу ГШ ВС. Постојећи системи би се, према мишљењу ракеташа, морали интегрисати у јединствени систем ПВО који би обухватио садашње системе и нови систем који би све њихове капацитете објединио.

■ ЛОГИСТИКА

У међувремену, пре постизања такве организације ПВО, модификације које се спроводе на постојећим системима, не би могле да се упоређују са модификацијама које су на сличним системима изведене у другим земљама. Оригиналне су, јер су рађене на основу искустава из 1999. године, у циљу побољшања карактеристика оба ракетна система, ради повећања њихове ватрене могућности и живаљности. Циљ модификација био је да се боље заштити посада, максимално искористе борбене могућности и да се поправе услови за рад и командовање.

СВЕСТРАНИ ОФИЦИРИ

Шта значи бити ракеташ, колику одговорност носи тај позив, може се јасно видети по томе што је 250. ракетна бригада ПВО једина јединица у ВС у којој командант има своје место у борбеном раду, као први човек у реализацији борбених дејстава на ракетном систему. Официри ракеташа одржавају технику, изводе борбену обуку, раде у борбеном раду, али њихове дужности су и планирање и командовање. Они возе, монтирају уређаје и развлаче каблове, укључују осцилоскоп и проверавају све важне параметре да би ракетни систем добро радио, седе у кабину и започињу борбени рад. Када се заврши увежбавање, враћају се у канцеларију, где као штабни официри израђују потребне извештаје и анализе.

– Систем логистике је до-некле трансформисан, и обухватио је више сегмената рада јединице, самим тим постигнут је циљ, и већи део људства ангажован је на одржавању средстава. – наглашава начелник логистике у бригади, потпуковник Јожеф Видали.

У бригади нема јединице логистичког типа која би била заједничка за све саставе, већ је сваки дивизион самосталан. Циљ је да дивизион ПВО, захваљујући својој самосталности, може да се прикључи сродним саставима.

Због времешности борбених система, расту потребе за поправкама и заменом резервних делова. Постоје средства која су остала у вишку након организацијских промена, тако да је у мањем броју јединица концентрисано више ратне технике. То је

приморало ракеташе да ураде процену шта је у датом тренутку рентабилно поправљати, шта треба заменити другим средствима, а шта расходовати. Према речима потпуковника Видалија, то је комплексна и сваки даном све сложенија материја.

Када је бригада, пре 45 година, формирана, добила је на употребу сасвим нова средства, а људи су тада смештени у нове објекте на уређеним локацијама. Било какво упоређивање садашњег преформирања бригаде са тим временом је непримерено када је реч о логистици, односно врстама и стању ратне технике.

После 1999. године настала је драстична прекретница у стању логистичке подршке ракетних јединица. Уништен је највећи део положаја, складишта и радионица. Оно што је преостало доведено је у стање исправности тако да јединица може несметано да функционише.

– Сва борбена средства су данас стопостотно исправна, то сматрамо својим достигнућем и тежимо да се такво стање одржи. Ми успевамо све функционалне неисправности да отклонимо у најкраћем року. – апострофира потпуковник Видали.

■ БЕЗ ОБРНУТЕ ПИРАМИДЕ

Са формирањем нове бригаде неизбежно су се морала решавати и бројна кадровска питања. Израда критеријума за постављење по новој формацији била је кључ за правилан одговор том задатку.

– Критеријуми за комплетан састав јединица које су ушле у састав садашње бригаде примењени су тако да не буде људи који су занемарени, и успели смо да се побринемо за сав кадар. – каже начелник одсека за људске ресурсе у команди бригаде, потпуковник Илија Миливојевић.

Одабрани су они људи који на најквалитетнији начин могу да обављају захтеване дужности у јединици. Притом је преузет и један део људства који је дошао са стране и уврштен у састав бригаде. Старешине Морнарице које су пристигле из Црне Горе, на пример, постављене су на места која најбоље могу обављати, а то су углавном дужности које су у њиховом виду биле сродне са дужностима које ће убудуће обављати у ПВО бригади. То су махом послови из домена подршке и логистике. Они су по постављењу одмах прошли и фазу осposобљавања у јединици.

Приликом постављења старешина у бригади није било већих проблема који се тичу тзв. обрнуте пирамиде, односно неповољне разmere броја старешина са вишим чиновима и оних на почетним дужностима. О томе се размишљало током претходних не-

ЗА ДУЖИ ВЕК ТРАЈАЊА РАКЕТА

– Битно је да наши људи оду са ПВО ракетним системом на гађање у циљу продужења ресурса ракета. У лабораторијским условима се могу извршити нека испитивања ракетама, али се не може снимити трајекторија лансиране ракете, и сва додатна снимања којима се утврђује реално стање њихове исправности. Тако би се, за одређени период, могао продужити век трајања ракете. – каже потпуковник Затезало.

Снимио И. САЛИНГЕР

колико година, и та пирамида је постепено свођена на облик који одговара потребама јединице.

Старешине које су распоређене ван састава бригаде постављене су на дужности које такође имају везе са функционисањем бригаде. До тих померања би и иначе дошло природним путем, јер старешине временом прерастају одређене дужности, те каријеру настављају на местима у вишим командама и установама које се баве унапређењем струке. Што се тиче студената који се школују на Војној академији, у бригаду ће се примати плански, саобразно потребама.

■ ТРАНСФЕР ЗНАЊА

У бригади постоје искусни људи који су спремни и способни да то своје искуство пренесу осталим припадницима јединице. Трансфер знања велика је предност која омогућава ефикасно коришћење система. Чак и они који евентуално уђу у јединицу са мање знања, жеље и хтења за извршавање задатака, морају да се, под дејством система који је учвршћен дугогодишњом традицијом, врло брзо уклопе у средину.

– Од дана преформирања бригаде што би се песнички рекло „вратили смо се на почетак стиха“. Наиме, ракетне јединице ПВО на овим просторима заживеле су формирањем 250. ракетног пука,

као расадника за формирање нових ПВО састава, а сада се целокупан ПВО обједињава у оквиру 250. ракетне бригаде. Извршена је својеврсна „хладна фузија“ која је, сви се надамо, спроведена хладне главе – каже начелник одсека за цивилно војну сарадњу, потпуковник Иван Укић.

Јединице из састава бригаде одувек су биле предмет интересовања јавности. Страни војни изасланици су веома заинтересовани за њено функционисање, што се очитује и њиховим честим посетама. Ракетна бригада по свему што је постигла и чему тежи, има прилику да постане препознатљив бренд Војске Србије.

„Стара жеља“ ракеташа је нова техника, а њено испуњење зависи од државних пара. До тада, потрудиће се да доврше модификације на средствима којима располажу, јер тај процес не кошта много, а знатно поправља борбене могућности система. Бојево гађање на полигону у иностранству једна је од најважнијих потреба ракеташа, пре свега оних најмлађих који нису на тај начин опробали своје знање и вештину. Адекватан војни полигон, каквог иначе у Србији нема, постоји у Бугарској, и могуће је да се једног дана, у оквиру билатералне војне сарадње, тамо изведу бојева гађања ПВО.

Шта млађе старешине у бригади мисле о организационим променама које су скорије извршене у јединици?

Капетан Виктор Павловић, референт у команди бригаде у одсеку за оперативне послове и обуку, каже да се у раду на новим дужностима младе старешине труде и у ходу прилагођавају задацима. Радећи по новим стандардима, дају свој максимум, и надају се да ће у томе успети. Нови начин организације бригаде, са већим бројем професионалних припадника олакшао им је рад.

– Војник по уговору, када се једном обучи, наставља да увежбава своје вештине током целог периода трајања уговора. Временом, он све боље ради на средствима. На ракетном систему „Куб“ је нешто смањен досадашњи број формацијских места, али то не утиче битно на борбени рад. Остало је довољно места за старешине, које морају што боље познавати технику у јединици, и у што већој мери познавати рачунаре, да би одговорили задацима који следе. – тврди капетан Павловић.

Капетан прве класе Драган Јанковић, командир једне од ракетних батерија на „Куб“-у, каже да се није много тога променило у свакодневной обуци и основним принципима рада. Међутим, његово мишљење је да су сада основне јединице оспособљеније, јер је у њима окупљен професионални састав који је већ добро обучен и

БЕЗ ПРЕПИСИВАЊА ПРАВИЛА

Доношење нормативних докумената, важних за употребу и функционисање јединице, посао је који се перманентно обавља. Шта о том процесу мисле људи који своје задатке треба да извршавају у складу с тим правилима?

– Ми не можемо некритички да преписујемо било чија правила. Морамо да изучавамо и наша и страна, и да их прилагодимо у односу на техничко технолошко стање наших система. На томе раде сви који су за то надлежни. Ми у бригади имамо став да ништа ни од кога нећемо преузимати без опсежне анализе. Применићемо укрштено наше и странско знање и искуства, и добићемо нормативне документе по којима бригада треба да живи током дужег периода који је пред нама. – сматра пуковник Гордић.

има довољно искуства у свакодневном раду и раду на техници, као и у извођењу обуке.

– Дејства током 1999. године нису ми била тешка, јер сам за то био спреман, захваљујући добром систему обуке у бригади, поштовању прописаних упутстава, и вољи старијих колега да ми пренесу своје искуство са гађања на којима су пре тога били. Мислим да и сада у јединици имамо такве људе који ће преносити своја знања на млађе колеге. – износи своје искуство капетан Јанковић.

Капетан прве класе Александар Благојевић раније је обављао дужност командира батерије за вођење ракета на систему „Нева“, а сада је на дужности командира командне батерије. И он истиче да би бојево гађање умногоме помогло млађем кадру да стекне право борбено искуство.

– Што се тиче организацијских промена, сигуран сам да су позитивне, и као што су моје колеге рекле, добра је тенденција да се групишу људи, професионализује састав јединица и да акценат обуци. То су прави војнички задаци и када се тако ради резултати неће изостати. – каже капетан Благојевић.

Капетан прве класе Слађан Тубић, досадашњи командант првог дивизиона у бригади, сматра да су од тренутка преформирања дивизиона унутар бригаде, из њиховог састава издвојени неки елементи који су оптерећивали њихов рад, тако да и људство у основним ватреним јединицама сада може активније да се бави својом струком. Све што је предузето омогућило је ракеташима да се у највећој мери окрену властитом оспособљавању. ■

Александар АНТИЋ
Снимко Даримир БАНДА